

factsheet

Belang oude bosgroeiplaatsen

Oude bosgroeiplaatsen zijn bossen met een lange historische continuïteit, in sommige gevallen teruggaand tot de Middeleeuwen. Het zijn refugia voor boshabitatsoorten en vormen een tijdsvenster naar meer complete bosecosystemen uit het verleden. Daardoor vertegenwoordigen ze een waarde die te vergelijken is met cultuurhistorisch erfgoed. Deze natuurwaarden zijn onvervangbaar door de lange ontwikkelingstijd. Er zijn vaak soorten aanwezig die in jongere bossen ontbreken. Het gaat hierbij om bomen, planten en mossen, maar ook om het bodemleven inclusief schimmelnetwerken. Het gaat bij oude bosgroeiplaatsen dus niet om de leeftijd van de aanwezige bomen maar om de duur dat op deze plek onafgebroken bos aanwezig is geweest.

In de afgelopen eeuw zijn de oude bosgroeiplaatsen sterk in oppervlakte afgenomen en gefragmenteerd geraakt. De nog resterende oude bosgroeiplaatsen zijn daarom van groot belang voor het veiligstellen van de karakteristieke soorten van bosecosystemen. Het bodemleven en de vegetatie hebben voldoende tijd gehad om op elkaar afgestemd te raken. Dit is bevorderlijk voor de weerbaarheid van het (omliggende) bosecosysteem tegen plagen en andere invasieve gebeurtenissen. Dit is vooral nu het klimaat verandert belangrijk.

Definitie

In Gelderland zijn bestaande bossen ingetekend als oude bosgroeiplaats op basis van de eerste kadastrale registratie (HisGIS Percelen grondgebruik 1811-1832). De oude bosgroeiplaatsen waren dus al aanwezig in de tijd van Napoleon. Om te checken of de betreffende locatie sindsdien onafgebroken bos is geweest kan gebruik worden gemaakt van Topotijdreis of van sites waarop historisch kaartmateriaal en luchtfoto's te zien zijn. Hiermee kan vastgesteld worden of er tussentijds geen ander landgebruik heeft plaatsgevonden.¹ De oude bosgroeiplaatsen zijn ingetekend op een kaart: [oude bosgroeiplaats | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

Bescherming oude bosgroeiplaatsen

Binnen de Provinciale Omgevingsverordening zijn oude bosgroeiplaatsen streng beschermd. Ze worden gezien als een gebied met een bijzondere natuur- of landschappelijke waarde (Omgevingsverordening Gelderland Art 4.11). Gedeputeerde staten staan herbepanting op andere grond niet toe als de gevelde of tenietgegangene houtopstand op een locatie stond waar een oude bosgroeiplaats ligt en het landgebruik sinds 1832 zonder onderbrekingen uit bos heeft bestaan (Omgevingsverordening Gelderland, Art 7.27 lid 2g). Ook Nederlandse en EU wetgeving sturen aan op strikte bescherming van de oude bosgroeiplaatsen.

Referenties

- Bijlsma, R.J., en H.G.J.M. Koop (2022). Oude bosgroeiplaatsen in de provincie Utrecht: Ecologische onderbouwing en begrenzing. Rapport No. 3152. Wageningen Environmental Research.
- Dorland, G.J. van, R.J. Bijlsma, D. Bal en J.A.M. Janssen (2012) Een kaart van de oude bosgroeiplaatsen in Nederland. Basisbestand voor de bepaling van de landelijke verspreiding van de habitattypen Beuken-eikenbossen met hulst (H9120) en Oude eikenbossen (H9190). Alterra-rapport 2376.
- Provincie Utrecht (2024) Handreiking oude bosgroeiplaatsen. UTSP-389271259-4947 .

¹ Onafgebroken duidt op het feit dat er geen ander landgebruik heeft plaatsgevonden; het gaat hierbij niet om tijdelijke afwezigheid door reguliere kap, had of snoei van bomen. De bosfunctie moet behouden zijn gebleven.